

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра теорії та історії педагогіки

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЗНАННЯ

Змістові модулі:

«Актуальні проблеми досліджень загальної педагогіки та історії педагогіки»
«Модель історико-педагогічного дослідження»
«Історичні перспективи вітчизняної освіти»
«Історія зарубіжної освіти»

для здобувачів вищої освіти

спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

освітньо-наукового рівня: доктор філософії

освітньо-наукової програми: «Освітні, педагогічні науки»

Форма опису програми екзамену

Поля форми	Опис поля форми	
	До екзаменаційного білету комплексного іспиту входить чотири питання, які охоплюють модулі дисципліни «Теоретичні засади історико-педагогічного знання»	
Курс	3	
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки	
Форма проведення: <i>письмова / усна / комбінована</i>	Письмова	
Тривалість проведення:	2 години	
Максимальна кількість балів:	40	
Критерії оцінювання:	Аспірант вільно орієнтується у навчальному матеріалі, усвідомлює проблеми у галузі 01 Освіта/Педагогіка загалом та загальної педагогіки й історії педагогіки зокрема, репрезентує та позиціонує власну думку	28-40
	Аспірант орієнтується в сучасних питаннях загальної педагогіки та історії педагогіки, проте власної позиції щодо цього не має	14-27
	Аспірант поверхово розуміється в сучасних питаннях загальної педагогіки та історії педагогіки, не висловлює власну думку	1-13
Перелік допоміжних матеріалів:	-	
Орієнтовний перелік питань:	<p style="text-align: center;">I. Актуальні проблеми досліджень</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія педагогіки як науки. Основні періоди розвитку вітчизняної історико-педагогічної науки. 2. Класифікація історико-педагогічного знання відповідно до галузей науки за предметними ознаками. 3. Об'єкт історії педагогіки. Предмет історії педагогіки. 4. Основні завдання історії педагогіки як науки. Завдання історії педагогіки як навчальної дисципліни. 5. Роль історії педагогіки в професійній підготовці майбутніх учителів. 6. Актуальні теми історико-педагогічних досліджень. Напрями історико-педагогічних досліджень. 7. Мікро- і макроісторія. Актуалізація історико-педагогічного знання для розвитку української освіти. 8. Історіографія як поняття. Історіографічний аналіз проблеми. 9. Джерельна база як сукупність дібраних, систематизованих і класифікованих джерел про педагогічне минуле. Джерельна основа історико-педагогічних досліджень як методологічна проблема. 10. Особливості використання джерелознавчого підходу як 	

методу пізнання педагогічного минулого. Класифікація й використання різних типів джерел. Джерелознавча компетентність.

11. Етапи історико-педагогічного дослідження – основні структурно-хронологічні компоненти процесу наукового дослідження. Фактори поділу науково-дослідного процесу на етапи.

12. Науковий апарат історико-педагогічного дослідження: структура і підходи до написання

13. Наукова новизна одержаних результатів історико-педагогічного дослідження.

II. Модель історико-педагогічного дослідження

1. Методологія і методи історико-педагогічних досліджень. Особливості історико-педагогічного дослідження. Методологічний інструментарій історико-педагогічного дослідження.

2. Принципи наукового дослідження. Умови ефективності історико-педагогічного дослідження.

3. Методи дослідження як поняття. Основні рівні педагогічних досліджень (емпіричний, теоретичний і методологічний). Класифікація методів дослідження. Теоретичні методи дослідження. Емпіричні методи дослідження.

4. Джерелознавчий підхід в історико-педагогічних дослідженнях.

5. Регіональний підхід в історико-педагогічних дослідженнях.

6. Педагогічна біографіка та біографістика.

7. Оформлення результатів історико-педагогічного дослідження як підсистема науково-дослідного процесу.

8. Вимоги до оформлення статті, дисертації, автореферату.

9. Поняття про етику. Професійна етика. Наукова етика. Етичні принципи дослідника.

10. Поняття про наукову ерудицію, компіляцію, плагіат. Поняття про авторське право. Критичність та самокритичність дослідника. Академічна доброчесність.

11. Організаційні основи історико-педагогічних досліджень. Добір, класифікація та систематизація джерел дослідження.

12. Розроблення структури дослідження. Написання теоретичної частини дослідження.

13. Упровадження та апробація результатів дослідження.

III. Історичні перспективи вітчизняної освіти

1. Історія української педагогіки. Предмет і основні періоди розвитку української педагогіки. Завдання педагогічної науки.

2. Освіта і виховання дітей за часів Київської Русі. Роль братських шкіл України у XVI–XVII ст. у розвитку національної освіти.

3. Роль Острозької академії у розвитку української педагогічної культури.

4. Освітня діяльність і педагогічні погляди Г. Сковороди: актуальність ідей.

5. Києво-Могилянська академія як центр вітчизняної науки, культури та освіти XVII–XVIII ст.
6. Розвиток освіти й педагогічної думки в Україні у XIX - на початку XX ст.
7. Освітня діяльність і педагогічні погляди Б. Грінченка.
8. Розбудова національної освіти в добу Української революції (1917–1921)
9. Система освіти України в 20-х рр. XX ст.
10. Стан освіти, школи й педагогіки в радянській Україні у 1930–1991 рр.
11. Педагогічна система В. Сухомлинського.
12. Розвиток української освіти в незалежній Україні
13. Перспективи розвитку історії педагогіки як науки та навчальної дисципліни.

IV. Історія зарубіжної освіти

1. Виховання і навчання в країнах Стародавнього Сходу.
2. Виховання і школа в країнах Західної Європи в епоху раннього середньовіччя. Загальні тенденції в розвитку освіти.
3. Освіта, педагогічна думка в античному світі.
4. Виникнення й розвиток університетів.
5. Школа і виховання в Західній Європі в епоху Відродження й Реформації. Становлення гуманістичної педагогіки і виникнення нових шкіл. Педагогічна думка епохи Відродження. Особливості розвитку шкільництва й педагогічної думки епохи Реформації.
6. Школа і педагогіка нового і новітнього часу. Школа і педагогіка в країнах Західної Європи у XVII ст.. Педагогічна система Я.А. Коменського.
7. Загальна характеристика й основні тенденції розвитку освіти періоду Просвітництва. Педагогічні ідеї Джона Локка.
8. Педагогічні ідеї французьких філософів-просвітителів (Дені Дідро, К.А. Гільвецій, Жан Жак Руссо).
9. Педагогічна теорія Й.Г. Песталоцці.
10. Педагогічна думка Німеччини XVIII-початку XIX ст. (Й.Г. Герbart, Ф.-В.-А.Дістервег, Ф.В. Фребель).
11. Система освіти в провідних державах світу кінця XIX – першої половини XX ст. Головні тенденції й нові підходи в розвитку освіти.
12. Основні тенденції розвитку освіти в провідних державах світу кінця XX – початку XXI ст.
13. Стан та перспективи досліджень з історії зарубіжної освіти.

Екзаменатор:

- *Локшина О.І.*, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту.